

Europees burgerpanel over energie-efficiëntie

Overzicht van sessie 2

[15-17 maart 2024]

Van hindernissen naar oplossingen: overzicht van de interactieve onlinesessie

144 burgers uit de hele EU hebben aan de tweede sessie van het Europees burgerpanel over energie-efficiëntie deelgenomen. Deze sessie bestond uit een weekend met onlinedebatten in de virtuele omgeving Hyperfair en op Interactio.

Het doel was om eerste aanbevelingen te bespreken en op te stellen op basis van zes belangrijke onderwerpen die tijdens sessie 1 zijn vastgesteld: drie sectoren (gebouwen, vervoer en energie-infrastructuur) en drie overkoepelende kwesties (sociale rechtvaardigheid, de EU in een mondiale economie en de belangen van verschillende partijen).

Net als bij de eerste sessie zijn de deelnemers tijdens de onlinesessie op zaterdag in twaalf werkgroepen verdeeld. De gesprekken waren als volgt gestructureerd:

- **Brainstormen:** Elke groep heeft aan een toegewezen onderwerp gewerkt en ideeën voor een betere energie-efficiëntie onderzocht. Onder deskundige leiding heeft elke groep één à twee ontwerpaanbevelingen over haar onderwerp opgesteld.
- **Ontwikkeling:** Na een korte pauze hebben de deelnemers hun aanbeveling verder uitgewerkt en een “ambassadeur” gekozen die hun ideeën aan een andere werkgroep heeft gepresenteerd.
- **Feedback en evaluatie:** 's Middags konden de werkgroepen door middel van opmerkingen en aanvullingen verder werken aan de aanbeveling van een andere groep. Zo konden de groepen aan meer dan één onderwerp werken en werden toezicht en feedback geoptimaliseerd.

Sessie 2: Van dag tot dag

Dag 1

Welkomstwoord door Mechthild Wörsdörfer, adjunct-directeur-generaal van het directoraat-generaal Energie (DG ENER): *“Het beginsel ‘energie-efficiëntie eerst’ is meer dan een toepassing van de wet. Het moet altijd en overal worden gevolgd, niet alleen in tijden van crisis.”*

Terugblik op de bijdragen op het platform voor burgerparticipatie

De bijdragen op het platform waren gericht op negen aspecten voor meer energie-efficiëntie: bewustzijn, energierenovatie van gebouwen, ondersteuning en subsidies, mobiliteit, solidariteit, verwarming, opslag van groene energie, verlichting en groene en respectvolle ruimten.

Uitleg van de deskundigen

De deskundigen van het kenniscomité hebben feedback gegeven over de inhoud van sessie 1 ter voorbereiding van de latere gesprekken.

Dag 2

Op zaterdag vonden de gesprekken in de werkgroepen plaats. Vanwege het virtuele formaat waren er aan het begin van de dag enkele technische aanpassingen nodig, maar daarna volgden vruchtbare gesprekken en uitwisselingen.

Brainstormen over belangrijke onderwerpen

Afhankelijk van de groep bespraken de deelnemers hoe drie sectoren (gebouwen, vervoer en energie-infrastructuur) energie-efficiënter kunnen worden. Ze hebben ook overkoepelende kwesties (sociale rechtvaardigheid, de EU in een mondiale economie en de uiteenlopende belangen van verschillende partijen) besproken om een volledig beeld van het energiesysteem en de componenten ervan te ontwikkelen.

Online bijeenkomen

Aan het eind van de dag konden de deelnemers ter ontspanning aan een sociaal evenement deelnemen. Zo konden ze virtueel vriendschappelijk contact met elkaar zoeken.

Dag 3

De laatste dag van deze sessie is met twee deelvergaderingen met 75 deelnemers gestart. De deelnemers werd verzocht van gedachten te wisselen over de onlinesessie en op de aanbevelingen te reageren. Ze hebben hun persoonlijke verhalen en ervaringen gedeeld, en wat ze van hun groep hebben geleerd. Ze hebben de spanningen en moeilijkheden verder onderzocht en geleerd een aanbeveling op te stellen. Zo zijn ze van hindernissen tot oplossingen gekomen.

Vergadering

De deelnemers hadden niet altijd hetzelfde standpunt of hadden niet aan hetzelfde onderwerp gewerkt, maar toch zagen ze overeenkomsten en uitdagingen bij de ideeën en de oplossingen die op zaterdag naar voren waren gebracht. Hun ervaringen zorgden voor nuanceringen, waardoor het panel de standpunten van de deelnemers kon uitdiepen en de ontwerpaanbevelingen van sessie 3 kon verbeteren. Nog enkele vragen blijven open. Die dienen als input voor de laatste sessie van het panel.

Agenda van sessie 2

Dag 1	
14.30-15.30	Welkomstwoord en kennismaking met de omgeving Hyperfair
15.30-16.20	Presentatie van de resultaten van sessie 1 en input van het platform voor burgerparticipatie
16.20-18.00	Uitdieping van de belangrijkste onderwerpen van sessie 1 met de deskundigen van het kenniscomité
18.00-18.30	Vooruitblik op dag 2

Dag 2	
9.00-9.30	Welkom en brainstorming over de onderwerpen
11.00-12.15	Werkfase 1: een eerste aanbeveling over een van de zes belangrijke onderwerpen opstellen
13.45-16.30	Werkfase 2: een aanbeveling verbeteren en die aan een andere groep presenteren Werkfase 3: uit de comfortzone komen, aan aanbevelingen van een andere groep werken
16.30-17.30	Nabespreking en sociaal evenement op Hyperfair

Dag 3	
10.00-11.40	Deelvergaderingen: de ontwerpaanbevelingen met andere deelnemers bespreken om feedback en vragen voor sessie 3 te verzamelen
12.40-13.25	Vergadering: feedback over de deelvergaderingen en presentatie van Sylvains grafische voorstelling van de gesprekken
13.25-14.00	Evaluatie van het weekend en vooruitblik op sessie 3

[Klik hier om de vergadering van vrijdag te bekijken.](#)

[Klik hier om de vergadering van zondag te bekijken.](#)

Inzichten van de deskundigen over de zes belangrijke onderwerpen

Yves Marignac, Association négaWatt, Frankrijk: Hoe werkt het energiesysteem? Welke energiesectoren zijn erbij betrokken?

Linda Steg, psycholoog: Wat is het verband tussen “energie-efficiëntie eerst” en informatie en gedragsverandering?

Claudia Canevari, DG ENER, Europese Commissie: Hoever staat de EU op het gebied van energie-efficiëntie?

Arianna Vitali, The Coalition for Energy Savings: Wat zijn de belangrijkste aspecten van de regelgeving en de bureaucratie ten aanzien van energie-efficiëntie?

Camille Defard, Centre Energie de l’Institut Jacques Delors Wat zijn de kansen en de uitdagingen voor energie-efficiëntie met betrekking tot skills en personeel?

Reinhard Six, onafhankelijk adviseur energie-efficiëntiefinanciering: De vraag van één miljoen: “energie-efficiëntie eerst” en financiën?

Twee standpunten van deskundigen tijdens de vergadering

Yves Marignac, Association négaWatt

“Het energiesysteem zit complex in elkaar. Om het te begrijpen, moeten we alle onderdelen analyseren en evalueren. We moeten veranderingen voorstellen die iedereen kan volgen, of het nu om vervoer, gebouwen of energie-infrastructuur gaat. Het gaat om sociale rechtvaardigheid. We moeten ook de kwestie van energieafhankelijkheid in aanmerking nemen. Momenteel wordt de meeste in de EU verbruikte energie geïmporteerd. We moeten nadenken over een ander energiesysteem op basis van de circulaire en lokale economie.”

Linda Steg, professor milieupsychologie

“Als we meer nadruk op de milieuvoordelen van een gedragsverandering leggen en we de mensen daarvan bewust maken, voelen ze een sterkere prikkel om te handelen. De tips die burgers ontvangen zijn soms niet haalbaar of aantrekkelijk genoeg, zoals woningen voor huurders isoleren en inefficiënte elektrische voertuigen vervangen: dat kunnen de burgers niet altijd betalen. We mogen niet vergeten dat rechtvaardige nieuwe maatregelen beter worden aanvaard.”

Het getal om te onthouden

30 interventies in de werkgroepen

Op zaterdag hebben de leden van het kenniscomité vragen van de werkgroepen schriftelijk en soms live in de groepen zelf beantwoord. Die inzichten hebben de burgers extra input voor allerlei zaken gegeven: de voortgang van hun gesprekken en de aanbevelingen, nieuwe perspectieven, verklaringen van belangrijke elementen en meer informatie over een bepaald onderwerp of bepaalde technische punten.

Q&A met José (72), uit Portugal

Wat vond u van het onlineweekend?

“Ik vond het geweldig. Het is erg interessant om naar de verschillende vragen en de gedeelde meningen van de deelnemers te luisteren. Dit panel is een echt leerproces. Ik vond het erg nuttig dat de deskundigen onze vragen beantwoordden en dieper ingingen op het onderwerp dat tijdens de gesprekken aan bod kwam. Ik ben ook blij dat ik contact heb gehouden met een aantal deelnemers die ik tijdens de eerste sessie heb ontmoet en dat we elkaar dit weekend opnieuw hebben kunnen spreken.”

Wat is het belangrijkste dat u van de sessie hebt geleerd?

“Ik heb de verschillen tussen de EU-landen kunnen vergelijken. Bij mij in Portugal is er een enorme bureaucratie: alles kost veel tijd en de procedures zijn ingewikkeld. Dat maakt het moeilijker om een systeem voor hernieuwbare energie te implementeren en erin te investeren. Ik heb geleerd dat energiegemeenschappen een oplossing kunnen zijn om de energievoorziening veilig te stellen, energieverstopping te voorkomen en de kosten te verlagen.

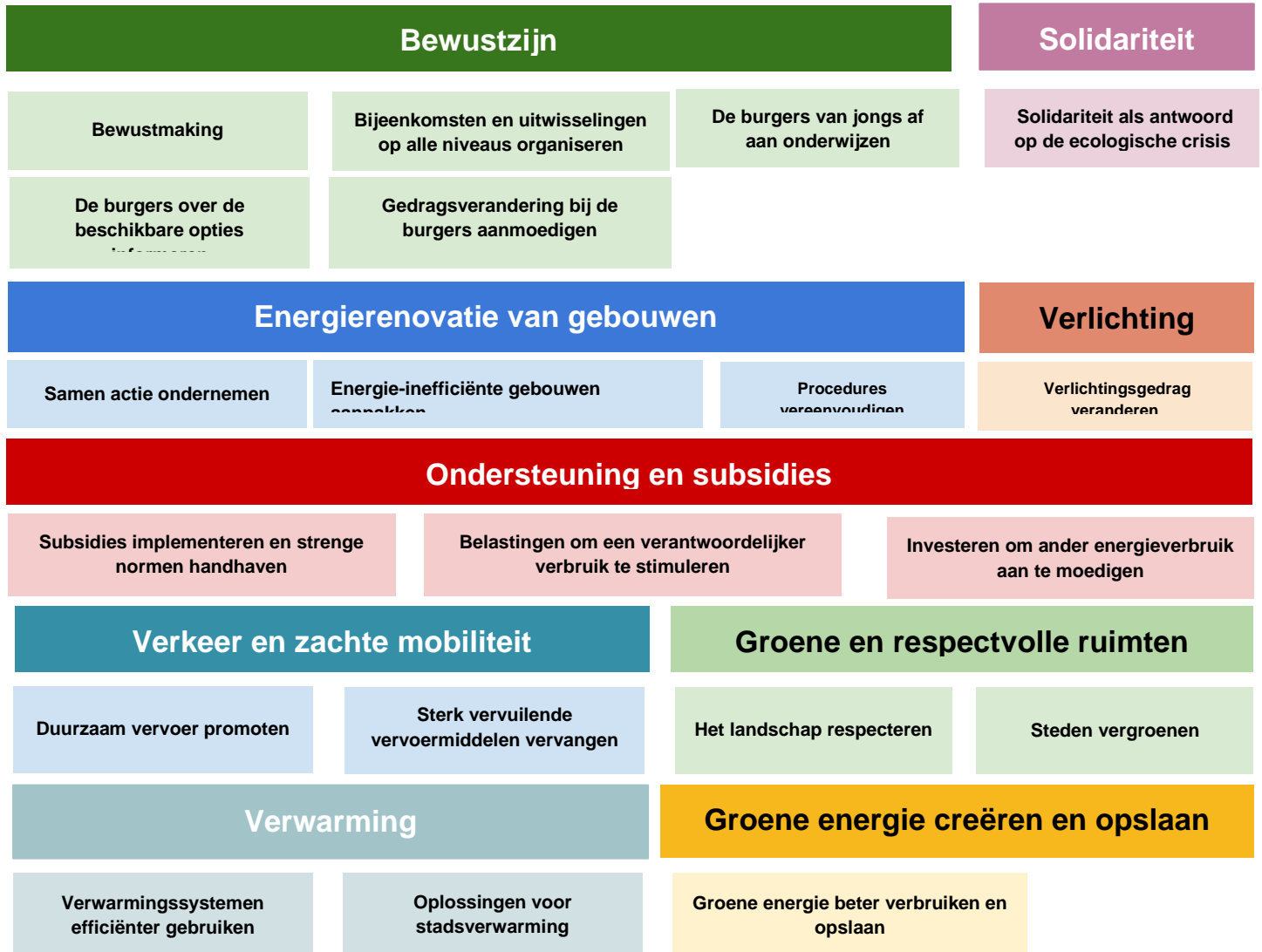
Ik vind dat dit onderwerp op school aan bod moet komen, want dit gaat over onze toekomst en daar moeten de leerlingen meer over leren.”

Heeft u met naasten over het panel gesproken?

“Omdat ik wat technische problemen had, heb ik twee van mijn vrienden, die jonger zijn dan ik, gevraagd om mij te helpen. Zo hebben zij over energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, vervoer, gebouwen, bureaucratie enzovoorts geleerd. We hebben tijdens het panel veel onderwerpen besproken. Daardoor heb ik ingezien hoe belangrijk het is dat iedereen toegang tot informatie over energie-efficiëntie heeft.”

Belangrijke inzichten op het platform voor burgerparticipatie

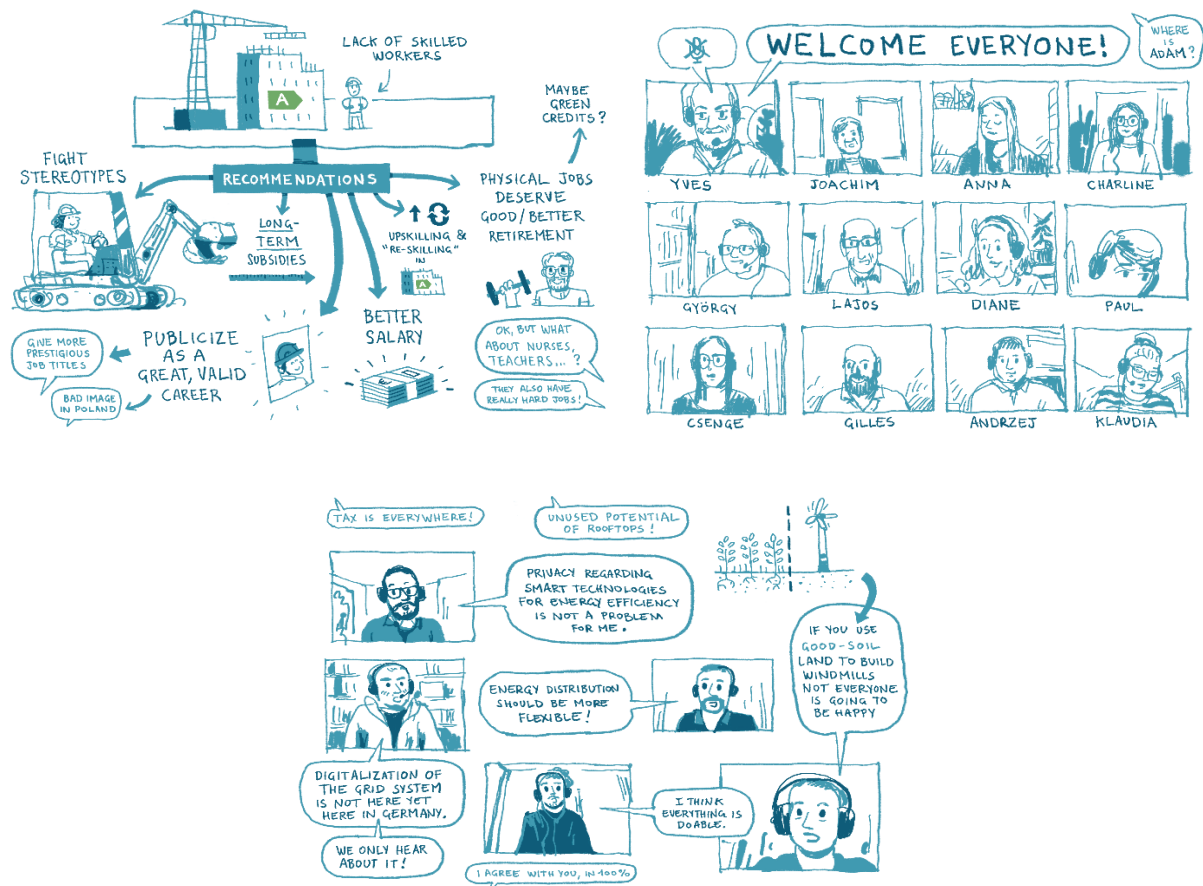
9 aspecten en 20 onderwerpen van burgers

[Neem een kijkje op het platform voor burgerparticipatie](#)

Het weekend door de ogen van onze tekenaar, Sylvain Mazas

Sylvain Mazas heeft de voortgang van de gesprekken van sessie 2 visueel voorgesteld. Hieronder ziet u enkele voorbeelden van zijn werk, waarin hij de vergadering visueel en aantrekkelijk heeft vastgelegd. Dat heeft de dynamiek van de sessie erg verrijkt.

Overzicht en doelen van de drie sessies

Sessie 1: 23-25 februari 2024: De ervaringen van de deelnemers met energie-efficiëntie en hun inzicht in de belangrijkste uitdagingen voor het hele energiesysteem

Sessie 2: 15-17 maart 2024: Van uitdagingen naar oplossingen en ontwerpaanbevelingen

Sessie 3: 12-14 april 2024: De aanbevelingen verbeteren, bespreken en steunen